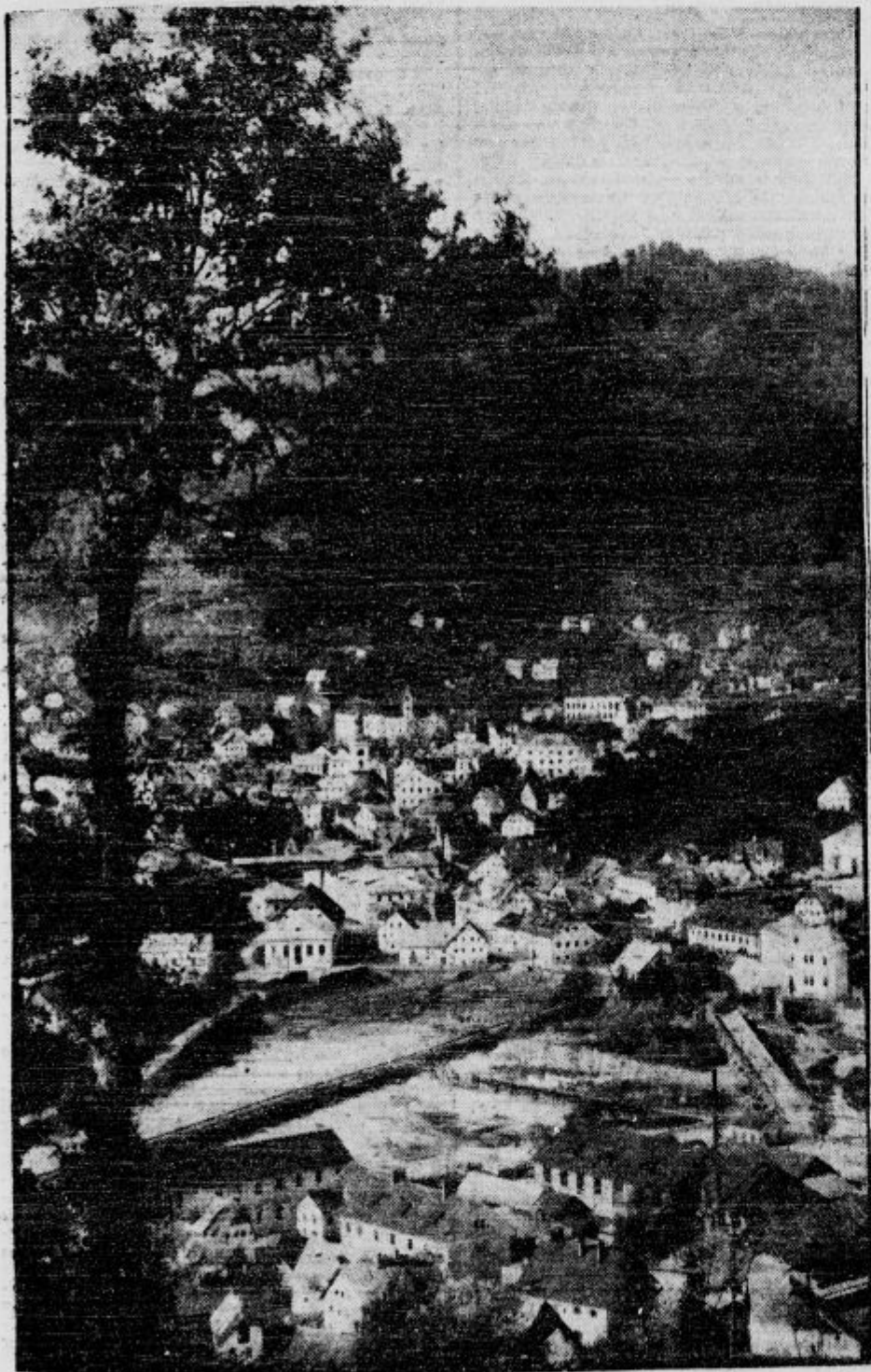

Domoljub

V Ljubljani 1. marca 1944

57 - Štev. 9

Mesto Idrija

Ko kuješ svoj značaj

Božji sledovi

Puščavnik Anton si je v puščavi zgradil svoje kolibo, kjer je molil in premišljeval božjo neskončnost. Pridružil se mu je učenec Pavel, ki je pod puščavnikovim vodstvom zvesto prebiral Sveto pismo.

Takole je Anton ogovoril svojega učenca: »Ču-dil si se, da mi je oni dan cesar Konstantin pismo pisal. Bolj bi se moral čuditi, da je Gospod Bog, Kralj vseh kraljev nam ljudem pisal svoje pismo, Sveto pismo. Polno spoštovanja naj bo tvoje srce in tvoja duša naj moli, kadar zapišeš božje ime, ime tistega Boga, ki si ga preroki niso upali izgovoriti.«

In nato je puščavnik Anton svojemu učenec začel pripovedovati, kaj je Bog: »Je Neskončni, Vsemogočni, Vsevedni, ki je Njegov čas večnost in njegov prostor Neizmernost. Prej bi lahko pesek vse puščave prelil v majhno skodelico, kakor pa bi s svojim umom mogel obseči Neskončnega Boga.«

»Zakaj pa Boga ne morem s svojimi očmi videti?« sprašuje učenec Pavel.

»Kako bi mogel Njegov svet s svojimi očmi prenesti? Poglej v sonce, pa boš oslepel. Tvoja oko Boga ne more videti, ker je duh. Boga samega ne moreš videti, vidiš pa lahko njegove sledove. S svojim duhom lahko Boga spoznaš po Njegovih delih.«

»Zakaj pa Bog Svojega imena ni na nebo zapisal s žarečimi črkami, da bi ga človek vsaj lahko bral?«

»V katerem jeziku pa naj bi ga bil zapisal? Saj ga je, pa v svojem jeziku, če kdo hoče brati. Ali ni božje ime zapisano v zvezdah na nebu, v veličastvu gora, v neizmernem morju in v globokih člinah človekove duše? Ta jezik lahko razume vsak otrok, če le hoče... Vidiš, sonce že zahaja, Končajva svoje delo in misli na večerjo. Pojdi k zelenici ter prinesi vrč sveže vode, da se pri večerji okrepčava.«

Pavel je stopil z vrčem po vodo, Anton pa je pred svojim šotorom zrl v nočno nebo ter čakal, kdaj se Pavel vrne.

Ta je kmalu prisopihal nazaj ter ves razburjen klical: »Oče, tako hudo sem se prestrašil. Zaprla vrata, ker čakali in volkovi nama groze.«

»Kje si jih pa videl?«

»Živali nisem videl, pač pa njihove sledi v vlažnem pesku.«

»Nikar se ne boj, sin moj! Osijeli so moji lasje v tej divji puščavi. Pa naj bi me bila groza volčjih sledov? Bolj naj bi se v sveti grozil v pričo sledov, ki jih vidim na tem božjem svetu. Poglej na to čudovito nočno nebo!«

Ogromna nebesna streha se je razgrinjala nad svetom, z nje pa je mlo svetila velika nebesna svetilka. Beli puščavski pesek se je lesketal kakor tisoč draguljev.

Puščavnik in učenec sta sklenila rokci ter po-božno molila v pričo teh veličastnih božjih sledov.

Vojni dogodki preteklega tedna

Zmagoviti boji v Italiji

Nemško uradno poročilo 21. svečana naznanja, da so na nettunskem bojišču hudi in spremenljivi polni boji, v katerih so nemške čete odbile vse sovražne napade ter napravile več uspešnih protinapadov. Južno od Aprilije so nemške čete obkolile sovražni oddelek, ki je zamen poskušal rešiti se. Nemško topništvo je obstreljevalo luko Anzio in Nettuno.

Kakor se glasi nemško uradno vojno poročilo 22. svečana, so nemške čete na nettunskem bojišču na več krajih izboljšale svoje postojanke ter odbile sovražne protinapade. Južno od Aprilije pa nemške čete uničujejo tamkaj obkoljeni sovražni oddelek. Nemška letala so uspešno napadala luko Anzio ter potopila in poškodovala tamkaj več sovražnih ladij ter uničila več skladišč strojiva.

Dne 23. svečana naznanja nemško uradno poročilo, da je sovražnik pri Nettunu brezuspešno napadal. Pri čiščenju kotla južno od Aprilije so Nemci zajeli več ujetnikov. Luka Anzio je bila vnovič uspešno bombardirana.

Pri Nettunu so si nemške čete, kakor naglašava nemško uradno poročilo 24. 11. spet izboljšale svoje postojanke. Južno od Aprilije obkoljeni sovražnik je skušal z vso silo predreti nemški obroč, kar pa se mu ni posrečilo, temveč je bil še bolj stisnjen, pri čemer je izgubil 400 ujetnikov. — Na južnem odseku bojišča je sovražnik zamen poskušal, da bi prekoračil reko Gari in da bi zavzel mesto Castelforte.

Po nemškem uradnem poročilu 25. svečana, prejšnji dan v južni Italiji ni bilo večjih bojev, le nettunsko mostišče so Nemci hudo obstreljevali.

Hudi obrambni boji na vzhodu

Na vzhodnem bojišču v Rusiji hudi obrambni boji še trajajo ter so za Nemce močno uspešni, kakor dokazujejo nemška uradna poročila. Tako nemško uradno poročilo dne 21. svečana sporoča, da je sovražnik južno od Krivega roga, vzhodno od Zaškova in južno od Berezine zamen napadal ter je bil krvavo odbit. Izmed 25 oklepnikov, ki so tukaj napadali, jih je bilo 20 uničenih. — Na severnem delu so se nemške čete ločile od sovražnika, da so s tem skrajšale svojo fronto.

Kakor omenja nemško uradno poročilo dne 22. svečana, so nemške čete zapletene v hude boje na ulicah mesta Krivi rog. Pač pa je bil sovražnik vržen nazaj pri Svenigorodku, južno od

Berezine in severnovzhodno od Rogacheva. Severno od Velikih lukov je sovražnik izvedel brezposlemen napad. Tukaj so nemške čete izpraznile docela razdejano mesto Holm. Med Ilmenskim jezerom in Pejpuškim jezerom je sovražnik brez uspehov napadal. Zahodno od Cerkasov je junaske padel topniški general Stemmermann, ki je poveljeval nemški skupini, ki je bila tamkaj obkoljena ter se je pod njegovim vodstvom junaske prebila skozi sovražni obroč. Padel je zadnji dan predorih bojev.

Južnovzhodno od Krivega roga so nemški grenadirji, kakor poroča nemško uradno poročilo 23. svečana, z vso silo prebili sovražne postojanke ter sovražniku zadali hude izgube. Po hudih bojih je bil izprazen Krivi rog, ko so bile uničene vse tamkajšnje vojaške naprave. Pri Svenigorodki in južno od Pripjeta so nemške čete uspešno napadale. Nemška letala so presenetljivo napadla sovražno letališče v Žitomiru ter uničila tamkaj 20 sovražnih letal. Južno od Berezine in južnovzhodno od mesta Vitebsk so nemške čete uspešno odbile vse sovražne napade, medtem ko pri Rogachevu hudi boji z vrdlim sovražnikom še trajajo. Južno zahodno in zahodno od Ilmenskega jezera nemški odsmikalni premiki po načrtu napredujejo.

Nemško uradno poročilo 24. svečana govori o manjših bojih pri Krivem rogu, kjer so bili vsi sovražni napadi odbiti. Vzhodno od Zaškova se je ponosrečilo več sovjetskih napadov. Pri Zaslavu in južno od Pripjetskih močvirij so nemški napadi ugodno potekali. Južno od Berezine, severno od Rogacheva in južnovzhodno od Vitebska obrambni boji z nezmanjšano silo divjajo. Med Ilmenskim in Pejpuškim jezerom se je sovražnik zamen trudil, da bi prebil nemške premikalne črte. Pri Narvi so boji spet oživele.

Kakor razglasa nemško uradno poročilo dne 25. svečana, so prejšnji dan propadli vsi sovražni napadi pri Krivem rogu. Zato pa so nemški napadi zahodno od Svenigorodke in južno od Pripjetskih močvirij še naprej ugodno napredovali. Južno od Berezine in pri Rogachevem se sovražnik ojačuje, ni pa se mu posrečilo, da bi prešel na severno stran reke Berezine. V noči na 24. svečana so nemške čete, ko so uničile vse važne vojaške naprave, zapustile mesto Rogachevo. Drugod povsod sovražnik sicer napada, vendar nima uspeha. Zato pa so nemške čete v hudem sunku zavzele otok Pirisar v Pejpuškem jezeru. Ob Narvi so stopili v boj estonski prostovoljci, ki se bore zoper boljševizem, da bi njihova domovina ne postala komunistična pokrajina.

Kmet in delavec — zdravo jedro slovenskega naroda

Važen govor predsednika generala Rupnika slov. delavcem

Na velikem delavskem protikomunističnem zborovanju dne 20. svečana v Ljubljani je spregovoril tudi pokrajinski predsednik gosp. general Rupnik, ki je prihitel pozdravit slovenske delavce, katerim je povedal te-le misli:

Dragi moji prijatelji!

Vam vsem, ki prisostvujete današnjemu zborovanju, se zahvaljujem za pozornost, s katero ste spremljali izvajanja vseh govornikov.

Prav posebno pa se zahvaljujem vsem gospodom govornikom, ki so že prej zaželi z uma svetlim mečem uspešen boj proti judovskemu razdiranju in ga sedaj vedno krepkeje nadaljujejo.

Cutil sem srčno potrebo, da pridem med vas in se vam v imenu slovenskega naroda zahvalim za zavedno in hrabro vedenje, ki ga je pokazala velika večina delavstva med dve in polletno težko dobo trpljenja, kakor tudi za borbenost, ki ste jo razodeli svojemu narodu in meni s svojimi 5743 podpisi na protikomunistični poslanici o božiču preteklega leta.

Zlasti se vam pa moram zahvaliti za današnje veličastno zborovanje. To zborovanje bo pokazalo vsemu našemu, zaradi judovskega besa trpečemu narodu, pa tudi našim sosedom, ki se bore proti Judom in njihovim satelitom, da se, prav tako kakor slovenski kmetje, tudi slovenski delavci ne puste podjarmiti od judovskih plačancev, pa naj

bodo to tolovaji v gozdu, ali gangsterji v zraku, ali boljševiki po salonih, ali pa framasoni v meščanskih, ovčjih kožuhih.

Pokazalo bo pa tudi, da slovenski delavec ne bo nikdar dopustil, da bi ga ti njegovi sovražniki napravili za svojega robota brez lastne misli in volje.

V današnjem, gotovo še zelo težkem boju za novi nacionalni in socialni red vseh evropskih narodov bo slovenski delavec dokazal, da je, kakor slovenski kmet, tudi on čvrsto povezan s slovenskim ljudstvom in njegovo zemljo in da tvori skupno s kmetom zdravo jedro našega naroda.

Zato bodo vsi sloji našega ljudstva dolžni prispevati, da postane delavec v polni meri deležen pravičnosti, ki mu jo je doslej krtil od judovskega kapitala človeštvu vsiljeni, razkrajajoči svetovni nazor.

V tem pogledu bodo v najkrajšem času storjeni prvi koraki, ki bodo slovenski mladini vseh slojev in brez izjem praktično dokazali, da je do etojno in pošteno delo tudi res časti vredno, in da je delavec, ki se zaveda svojih dolžnosti, s svojim vrednim delom prav tako zaslužen za čast, dobro ime, obstoj in napredek ter blaginjo svojega naroda kakor vsi drugi člani naše slovenske narodne skupnosti.

Sedanja največja in najtežja vojna vseh časov ni — kratko rečeno — nič drugega kakor boj svetovnega judovstva proti vsaki socialni in nacio-

KRATKE z vsega sveta

Na vzhodnem bojišču se nastopili oddelki nemške konjenice in razbili več sovražnih čet.

Nad 70.000 ljudi, večinoma beguncev se je preselilo do začetka letošnjega leta v Švico.

Duce je ustanovil izbran vojaški zbor, vanj imajo dostop mladeniči od 18. do 25. leta, ki so pripravljeni boriti se ob strani Nemčije v prvih vrstah.

Celo 14letni mladeniči morajo v Sovjetiji na vojsko, so povedali sovjetski ujetniki.

Sovjetska ofenziva se je sprevrgla v uničevalno bitko za Sovjete, piše španski čopisec.

Svoj stoti rojstni dan in obenem diamantno poroko je pred kratkim obhajala neka Francozinija v Abbevilleu.

V nekem boju teh dni je izgubila svoje življenje najznamenitejša novozelandska letalka Miss Jane Winston.

Prebivalstvo in poljedelstvo v okraju Kimberley v Južni Afriki je v zadnjem času zelo trpelo zaradi velikih poplav.

Abesinski četev bodo letos za svoje vojaštvo v Južni Evropi pobrali Anglija in Amerika.

Ni nobenega upanja, da bi Japonske izstradale je povedal ameriškemu kongresu kmetijski minister Wickard.

42.000 sovjetskih diplomatov bi preplavilo svet, ako bi se uresničili Stalinovi načrti o priznanju posameznih sovjetskih republik za avtonomne državne tvorbe, pravi v Španiji.

Vsak četrti Anglež je imel gripe od novembra do januarja.

Bombe angloameriških aeroplanov so povzročile teška razdejavanja v številnih manjših krajih firenške pokrajine v Italiji.

V Setiji je umrl hrvatski poslanik admiral Jurij vitez Jakčin.

Zaradi nasilnih napadov in sraka bodo izpraznili papežovo letno bivališče Castel Gandolfo.

Japonski ministrski predsednik Tojo je bil imenovan tudi za načelnika generalnega štaba v svrhu strumnejše izvedbe vojnih nalog.

25 milijard soder petroleja baje zmanjšajo zaloge na Bliznjem vzhodu.

Finska vlada je zaprla šole v mestih Helsinki, Viborg, Hamina, Kotka in še drugod.

nalni pravičnosti. Ze s prvo svetovno vojno je judovstvo hotelo svojo tisočletno tajno borbo za doseg svoje svetovne samovlade zmagovito končati. Bilo bi se mu tudi posrečilo podvreči si z lažjo, prevaro, zlatom in knuto ves svet, ako se ne bi delavci — nemški delavci-bojevnikji — dvignili iz te na tleh ležkega naroda in začeli borbo, ne s sredstvi, kakršnih se poslužuje razdirajoče judovstvo, ampak z orožjem kulture, civilizacije, jasne duha in resnice.

Razumljivo, da bi v takšnem boju zmagala po vsem svetu narodna in socialna pravičnost. Da pa to preprečijo, so Judje nasnovali novo, sedanjo svetovno vojno. Ta vojna bo odločila o usodi naše zemlje. Ali bodo poedini narodi s svojimi od Boga jim danimi sposobnostmi v složenem sodelovanju spremenili zemljo v raj po božji volji, ali pa bo vse človeštvo postalo bedna, brezizrazna suženjska gnota judovskega vladarja sveta in nato poginila na svojem, v tem primeru v pekel in puščavo spremenjenem planetu.

V tej vojni gre torej resnično za vse. Zato je tako težka in tako trda.

Je pa razlika med judovskim in našim protijudovskim taborom. Dočim judovski tabor zgoli ruši in vedno ter vsepovsod same ruši, kamor koli pride, pa naš evropski, pod vodstvom in zaščito Nemčije stoječi protijudovski tabor sredi vojne in kljub vojni vedno na novo gradi in obnavlja. In v tem je ravno njegova moč in poročilo za zmago.

Tako predstavlja tudi vaše delo in delo drugih vaših rojakov v naši mali pokrajini doprinos k izgradnji nove Evrope.

Pa naj se nam stavijo nasproti še kakšne ovire, moramo vendar — v neomajnem zaupanju v Boga — kljub vsem trdim preizkušnjam današnje časa obraniti čvrstega in zdravega duha ter v vsiljeni nam borbi vzdržati do zmage.

Samo tako si bomo mi — mali slovenski narod — izvojevali in priborili v novi Evropi doslej še nesluteni razmah našega svojstvenega narodnega življenja.

Delavstvo in mladina zoper komunizem

Velika zborovanja v Ljubljani

V nedeljo dne 20. svečana sta bili v Ljubljani dve zborovanji, ki jih je vsekakor treba od bliske pogledati, da spoznamo, kaj o komunizmu sodi zdrav slovenski delavski rod in kaj nepokvarjena slovenska ženska dijaška mladina.

Mogočno delavsko zborovanje

V dvorani Delavske zbornice so zborovali delavci, med katere je prihitel sam predsednik Pokrajinske uprave g. general Rupnik, ki so ga delavci viharno pozdravljali. Zborovanje je vodil g. Fr. Žužek. Vsi govorci so bili vredni, da bi jih sporočali našim bralcem, česar pa zaradi pomanjkanja prostora ne moremo. Omenimo le dva govora. Prvi je govoril tobačni delavec Ernest Vrhevec, ki je dokazal, kakšno

ogromno škodo je komunizem napravil slovenskemu narodu.

Škoda je ogromna in stala nas bo mnogo napora in časa, preden jo bomo popravili. Vsa škoda presega 3 milijarde lir in v ugodnih okoliščinah bomo potrebovali 20 let, da bomo vse porušeno pozidali. Škoda na poslopih znaša 1 milijardo lir; pogorelo je okoli 200 slovenskih vasi. Vrednost uničenih poslopij v gozdovinske in umetniške vrednosti znaša nad 300 milijonov lir; vrednost obveznih posevkov gozda, do katerih je prišlo zaradi nastopanja osvobodilne fronte, znaša pol milijarde. Škoda, ki smo jo utrpeli v živino-reji, znese najmanj 150 milijonov lir. Z uničenjem javnih naprav je OF povzročila nad pol milijarde škoda. Zaradi ustavitve gospodarske delavnosti, zaradi pomorov in uničevanja pridelkov je nastala škoda najmanj 400 milijonov lir. Komunisti so povzročali to škodo, da bi slovenski narod sproletarizirali in ga napravili bolj sprejemljivega za njihove krvave revolucionarne težnje. V takem uničevanju ni rešitve našemu narodu.

Kaj je komunizem napravil iz slovenske žene?

O tem je spregovorila delavka Marija Pikčeva, ki je med drugim dejala:

V začetku so ofarji strigli badoglijska dekleta, kakor da jim je kaj za naše poštenje. Kmalu pa so vsem vplivnejšim badoglijcem sami podtaknili in prodali svoje komunistike, svoje hčere, žene in obrablene ljubice. Za dosego ciljev zverinske revolucije so brez studa tujcu prodali čast slovenskih žena in deklet.

V hribe so zvalili mlada dekleta, najprej za priljučnice komisarjev. Po obrabljenju in navetčanju pa je šlo po lestevici komunističnih sarž vedno navzdol do brigadnih in četnih vlačug.

Dali so jim hčere, punke in nož. Sebi so jih napravili enakovredne pri zločinskih delih, ropih, požarih, trpinčenju in umorih. Razdrli so v njih dušah vsako lepoto, zamorili v srečih vsako plemenitost. Kar naj bi se skušalo v milini približati angelom v nebesih, so obrizgali z lastno hudobijo in pritičili hudobiji satana.

Ženo so oropali za vse njene vzore, za vse njene lepe sanje, ali vsaj radi bi jo. Ničesar ni v komunističnem krogu, kar bi ženo dvigalo, plemenitilo, jo osrečevalo. Nič ni evetja na njihovih poth, ni več dekliške pesmi na njihovih ustnicah, v srečih ni odmeva božje ljubezni, v očeh ni odseva netrohljive lepote. Kakor počena struna, kakor pohojen evet, kakor ugasla luč je komunistično dekle, je nevarna slovenska komunistka.

Glejte! Take razvaline ženske dobrote, lepote, ljubezni in miline ustvarja boljševizem iz naših slovenskih deklet. Vsi smo zato dolžni, da se borimo proti temu strahotnemu zlu, posebno pa vse žensstvo, ki mu je kaj za svojo čast in neomadeževano ime.

Me predobro vemo, da komunizem za nas pomeni hujše nego smrt. Me ga zato odklanjamo z vsem srcem in z vso dušo.

Slovenske dijakinje napovedujejo boj komunizmu

Istočasno so v Uniju zborovale slovenske dijakinje. Dvorana je bila polna mladega ženskega sveta, ki se je zbral, da pove svojo obsodbo komunizmu. Tega zborovanja se je udeležila tudi gospa g. generala Rupnika, ki so jo mlade zborovalke navdušeno pozdravljale. G. predsednika je

zastopal g. dr. Puš, ki je ob zaključku tudi govoril.

Izmed govorov omenjamo najprej besede g. N. Jelečnika, ki je med drugim takole povedal: Vzor slovenske dijakinje ni komunistka v hlačah z okrvavljenimi rokami, z revolverjem in bombami za pasom! Vzor slovenske dijakinje je narveš slovenska profesorica, zdravnica, učiteljica, predvsem pa zdrava in v naletih utrjena slovenska mati. (Dol s komunističnimi vlačugami, živele poštena slovenska dekleta!)

Očistimo zadnje ostanke komunizma po naših razredih, porujmo plevel, zažgimo trnje, da bo naša mladina zdrava in močna, da bo kos velikim nalogom pri delu za zgraditve lepše bodočnosti našega naroda. Sklenite svoje vrste, slovenske dijakinje. (Njih bomo!). Odločno nadaljujte pot, ki ste jo začele, kajti z vami sta Bog in krvaveča domovina.

Pretrstljivo je spregovorila dijakinja Marija Bastičeva iz Horjula, ki so ji komunisti ubili mater, očeta in brata. Takole je med drugim povedala:

Komunizem je porušil naše domove, razkrojil vse pozitivne ideje in namesto njih prinesel upor, dvom in obup. Komunizem je razkrojil trdne slovenske značaje in nam dal namesto njih množico zločincev, ki se naslanjajo ob trpljenju drugih in svoje zločine še povečujejo z lažjo, s katero jih zakrivajo. Komunistični svet, je pravi pekel, kajti vsak resničen komunist predstavlja posebejno zlo: laž, hinavščino, zločin, upor. Komunist mora sovražiti tudi lastni narod in ga uničevati, če to zahtevajo koristi mednarodnega komunizma. Tudi komunistične dijakinje na naših šolah so vnelo zagovarjale uničevanje slovenskih vasi in pobijanje nedolžnih Slovencev. Komunistično delo je rušiti, naše je graditi.

Slovenske dijakinje, zbrane na tem zborovanju z gnušem obsolamo vse one, ki so se z orožjem v roki udeležili klanja slovenskega naroda in s svojim poživljenjem toliko prispevale k splošni podivjanosti. Z odporom odklanjamo tudi vse one dijakinje, ki še sedaj po razredih zagovarjajo komunistične zločine. Proti njim, ki jih že zdavnaj ne štejejo več v svojo skupnost, postavljamo ideal novi dijakinje, novega slovenskega dekleta in žene. Tudi v javno življenje, v katerega žena vedno bolj posega, hočemo prinesiti resnično plemenitost in dobroto, ki je danes tako manjka.

V novo dobo z novo mladino. Ne bo novega, boljšega časa brez novih boljših ljudi. Za novi svet — novega človeka!

Iz bojev zoper komuniste

Zaradi upora je dal Tito ustreliti komunističnega generala Savo Oreviča.

Komunisti so v Ajdovcu ubili te dni Zupaniča Antona in Jožeta iz Žužemberka in niso pustili, da bi ju domači pokopali.

Ker se dezertiranje izredno veča, je komunistično vodstvo sklenilo zamenjati bosanske in slovenske tolpe.

Pri osvoboditvi Koprivnice na Hrvaškem so bili komunisti hudo tepeni; predalo se je 1500 tolovajskih dezertirjev, 900 mož pa se je prijavilo v ustaške oddelke.

V Novem mestu se je zadnji čas zopet zgasil k dombrancem večje število mladih fantov.

Ljubljanski komunisti so prejeli veliko civilskih nakaznij, sami pa so bili v gozdovih. To je ugotovila »Prevodovac« revizija.

Do 40 lir je stala ena cigareta v »sovjetskih« Metliki, ki se je komunistov počteno naveličala.

V boju s komunisti na ozemlju nad Trstom sta umrla junaške smrti akademika Kregar Grega in Brenčič Polde. Slava njihovemu spominu!

4842 oseb je umrlo v 6 mesecih na Rabu po krivdi kraljevskih badoglijevcev in njih pomagateljev komunistov, brezvestnih morilcev slovenskega naroda.

Komunisti so doslej pobili 50 do 60 tisoč Črnogorcev.

Komunistične tolpe so uničile po nešteti hrvaških občinah zemljiške knjige, da bi si zemljo lažje razdelile.

Stiri vole, vredne 100 tisoč lir so odpeljali oni dan boljševiki z večjega posestva v Fari ob Soči.

Vsem Slovincem!

Gotovo je najnevarnejša zmeta, ki danes tare Slovence, brezbožni komunizem. V različnih krajih različno trpe pred to nevarnostjo, ki v svojih strašnih posledicah grozi slovenskemu narodu.

Ako so v posameznih pokrajinah, zlasti v Ljubljanski pokrajini, odklonili v veliki večini to zmeto, tedaj je k temu gotovo v obilni meri pripomogla zvestoba v veri do Boga. Marija mati nas je okrog sebe zbrane krepila, da smo obstali in da zmeta brezbožnega komunizma ni vseh potegnila za seboj. Veliko hvaležnost smo zato dolžni Njej; hvaležnost, ki jo moremo najbolje izkazati s tem, da skušamo resnice božje tudi našim najbližnjim približati, zlasti pa prositi Vsemožnega, da bi podaril milost spoznanja vsem zapeljanim Slovincem, da bi to najnevarnejšo zmeto modernega časa zavrgli, se od nje odvrnili ter šli trdno po poti resnice, pravice in lepote božje, ki nas edina more voditi do pravih časnih in večnih ciljev.

Dolžni smo torej z molitvijo delati za naše brate, ki so bolj v nevarnosti pred zmetami brezbožnega komunizma kakor mi sami. Zato kličemo vse Slovence, da bi se z veseljem in z vneto udeleževali

DEVETDNEVNICE ZA PRIMORCE IN VSE SLOVENCE,

da ne bi podlegli navalu komunizma.

Devetdnevica se bo pričela po vseh cerkvah ljubljanske škofije na prvi petek v marcu, to je 3. marca t. l. in bo trajala do sobote 11. marca. Devetdnevnic se bodo po posameznih cerkvah opravljale zjutraj ali zvečer, ob uri, ki jo določi posamezna cerkvena predstojništvo.

Dnevni nameni devetdnevnic so sledeči:

1. dan: Molimo za Primorce in vse Slovence, da brezbožni komunizem spoznajo in se od njega odvrnejo.

2. dan: Molimo, da Marija primorske in vse slovenske otroke reši dušo in telo uničujočega komunizma.

3. dan: Molimo, da primorska in slovenska mladina po bratomornem komunizmu ne postane rod ubijalcev in nečistnikov.

4. dan: Molimo za primorske družine, da ostanejo zdrave, božje.

5. dan: Molimo, naj Marija primorskega in sploh slovenskega kmeta iz brezbožnega viharja pripelje v veri utrjenega.

6. dan: Molimo, naj Marija primorskega in slovenskega delavca varuje brezbožnega komunizma.

7. dan: Naj Marija primorske in vse slovenske voditelje razsvetli, da nevarnost brezboštva spoznajo in ljudstvo od njega odtrgajo.

8. dan: Molimo, naj Marija primorskim in vsem slovenskim duhovnikom izprosi če treba zvestobo do krvi in smrti.

9. dan: Molimo, da Primorci in vsi Slovenci ostanejo Marijin narod in se k Mariji vrnejo nesrečni, po komunizmu zapeljani bratje.

Red vsake devetdnevnic:

1. Kratek devetdnevni namenu odgovarjajoči govor.

2. Rožni venec in litanije z blagoslovom.

Prosimo vse Slovence, da bi se te pomembne devetdnevnic — ki more po božji dobroti izprositi veliko pravih dobrot za naše rojake — udeleževali povsod v največjem številu!

Škofijski pripravljalni odbor petih prvih sobot v Ljubljani.

Pri komunističnem napadu na Vrbovsko ob Kolpi na Hrvaškem, kjer sta sodelovali Ljubljanska in IX. »brigada«, je padla polovica Slovencev.

Komunistične tolpe so v Kepanju pri Groapljem zažgale cerkev in okoli stoletja poslopja.

Kilo masti za kilo soli mora dati v zamenjavo kmetiška družina v dolenskem komunističnem kraju.

Družinska pratika

se je dobi po vseh knjigarnah in boljših trgovinah. Segajte po nji, dokler je še čas! Zrebanja za lepe knjižne nagrade bo 15. marca. Prijatelji lepe knjige ne zamudite lepe prilike!

Kaj je NOVEGA

Papež želi Slovincem samo dobro

Goriški nadškof dr. Margotti je za letošnji post izdal pastirski list »O papežu«, v katerem razlaga vernikom nadškofije bistvo papeštva. Zlasti pa proslavlja zasluge sedanjega papeža Pija XII. za Cerkev in za ves svet. Posebno poudarja, da sv. oče dela tudi za Slovence. Mons. Margotti pravi takole: »Ker ste tako blizu njegove stolice, vas ima večkrat v mislih, vas ljubi. Večkrat je izrazil sočutje do vas, posebno do tistih, ki so med vami največ trpeli. On ve, kaj vse se je dogajalo in se dogaja med vami, ker smo mu vse vedno pravočasno poročali. Pozna vaše hrepenenje, vaše želje in vaše upe, ve pa tudi za vse grozote, ki so vas zadele in bile med vami. Ve za zahrbitve uboje, požare, prisiljeno odsotnost vaših sinov in očetov, ve za revščino, ki se vedno bolj širi med vami; ve za bratske spore, ki jih nekateri sejejo in vzdržujejo med vami, sam Bog ve čemu; pozna grožnje proti tistim, ki ne so-glasajo z idejami in gibanji, ki jih Bog ne more odobravati. Ve, kak je položaj škofov in duhovnikov, ki zvesti svojemu vzvišenemu poslanstvu ne morejo zapustiti svojih mest, ne morejo molčati ne odobravati ne vdati se nasilju nekaterih, ki si prisvajajo pravico, da sejejo zmotne in hočejo potegniti za svojimi miselnostmi naše dobro ljudstvo. Papež trpi zaradi tega in prosi Boga, da bi ga gnila srca onih, ki so v zmoti, da bi se spreobrnil in svestili. Bodite prepričani, da papež ljubi Slovence in vam želi samo dobro.

d Sedemdesetletnik je postal v Ljubljani železniški višji revident in postajenačelnik v p. Valentin Stroj. Na mnoga leta!

d Vašna novica. Kakor javlja državno ministrstvo za prehrano, bodo odlej tudi osebe, ki žive v nemškem življenjskem prostoru, in to posebno dosejani Poljaki in Slovenci enako kot priznani narodni Nemci izenačeni v pogledu preskrbovanja s živilskimi nakaznicami v Nemčiji ter sprejemanjem posebnih dodelitev vseh vrst z Nemci v Nemčiji.

d Kmečki ljudje, ki žive sedaj kot begunci v Ljubljani, bodo potem, ko se bodo vrnili na svoje domove, ustvarjati v svoji okolici javno mnenje o našem meščanu. Če se bodo vračali razočarani in zagrenjeni, se bo prepred med mestom in vasjo le še povečal. Vsak Ljubljčan mora zato po svojih močeh pripomoči, da se beguncem omili ne le njihovo telesno, temveč tudi njihovo duševno trpljenje. Prijazna beseda je lahko za marsikaterega begunca očevojujoč lek, za katerega bo ostal še dolgo hvaležen.

d Da bi obnovitvena dela čimbolj pospešila, so uvedle oblasti za Novomeščane omenjeno obvezno delovno službo. Slednji meščan mora štiri dni pomagati pri obnovitvenih delih. Pri pospravljanju ruševin in popraviljanju cest najde prav pestro družbo: z lopatami in krampi poleg pravih delavcev, poleg čevljarjev, krojačev, brivcev, poštarjev in železničarjev pridno odstranjujejo ruševine in posipajo ceste tudi gospodje odvorniki, zdravniki, inženirji, profesorji itd. Združilo jih je koristno delo, ne pa uničevanje.

d Prehrana v Trstu. Tržačani bodo prejeli za drugo tromesečje v februarju 1 del olja na osebo. V tržaški, tržički in miljski občini dobe lahko prebivalci namesto 1 del olja 100 gr svinjske masti. V Trstu dobe na osebo še 1 kg meze in 100 gramov sira.

d Dela čisti V tržaškem arzenalu je bila te dni priznana proslavitev 25 letnice neprekinjenega dela Ivana Velikonje.

d Zastopnike delavstva je sprejel v Trstu der Oberste Kommissar dr. Rainer. Z zastopniki je dobrohotno razpravljal o vseh preletih socialnih vprašanjih. Posebej je poudaril, da mora žrtev vojne nositi vse prebivalstvo in da je najvišji zakon, da ne sme biti nobenega sloja, ki bi imel prednosti in ki bi živel na račun drugih. V Jadranskem primorju bo skrbel, da bo uveljavljeno to načelo in da se bodo dobrine nepristransko delile med vse, da se bodo uredile cene življenjskim potrebščinam in da se bo črnohorzjanstvo zatrla.

d Smrtno se je ponesrečil pri premikanju tovarnih vagonov na postaji v Slovenjgradu zavi-rač Alojzij Kranšum.

d Sodišče v Mariboru je obsodilo na smrt 33 letnega Jožeta Rihtaršiča iz St. Ilje v Slov. goricah, ker je lani v avgustu iz maščevalnih nagonov zažgal gospodarsko poslopje svojega delodajalca.

d Tudi Goričani so rastreseni. V Gorici imajo na občini poseben urad za najdene predmete. Tja se stekajo zlasti predmeti, pozabljeni v vla-kih, kot klobuki, dežniki, kovčeki itd. Na leto so jih nabere vedno po več sto. Najlepše je pa to, da lastniki le redko kdaj pridejo po izgubljene predmete.

d Ljubljanski trgovci so te dni razglasili, da ne morejo več blaga dati na upanje in naj zato odjemalci takoj plačajo računirana živila.

d Do 300 lir stane sedaj dobro naložen voz gnoja. Pa ga še težko dobiš.

d Davčna uprava Ljubljana-mesto opozarja vse davkoplačevalce, da pod nobenim pogojem ne bo sprejemala poškodovanih bankovcev, ker po-šta dosledno odklanja sprejem takih bankovcev od davčne uprave. Kot poškodovan se smatra vsak bankovec, ki mu manjka najmanjši kosček papirja. Občinstvo naj se kljub temu opozorilu ne ustraši sprejemati bankovcev, ki imajo zaradi upo-gibanja malo nazoban belj rob. Za velike ban-kovce v splošnem velja, da mora biti tiskani del bankovcev neiztrgan, torej cel. Pri papirnatem drobižu pa itak nihče ni preveč natančen.

d Najvišje cene za trboveljski premog. Odo-brene so bile sledeče najvišje cene za uvožen tr-boveljski premog: Cena franko Zalag za 1 tono: kosovce 252,30 lir, kockovce 234,25 lir, orehovce 197,20 lir, grahevice 178,15 lir, zdrob 150,60 lir. — Cena franko skladišče trgovca: kosovce 341,80 lir, kockovce 321 lir, orehovce 278,40, grahevice 256,50 lir, zdrob 224,85 lir. — Pri prodaji premoga fran-ko vagon postaja Ljubljana se gornje cene zniža-jo za 25 lir pri toni. Tehtarina ter državne takse pri dobavi javnim ustanovam se računajo pose-bej. Tu navedene cene se morajo obračunati za vse dobave, izvzemši od 1. oktobra 1943 dalje.

d Presnje, ki se vlagajo pri pokrajinski so-cialni ustanovi »Zimska pomoč za podpore v de-narju ali blagu, so takse proste.

d Na Primorskem piha ostra burja, ki onemo-goča ribji lov. Zato je Ljubljana te dni pogrešala morske ribe.

d Ker je dajal komunistom zavetje, Zakonca Jakob in Marija Vrečko iz Maribora sta vedoma in v sporazumu s tako imenovano osvobodilno fronto sprejela Miri komunistične bandite v svo-je stanovanje, jih hranila in jim odstopila celo sobo. Banditi so tam uredili komunistično tiskar-no in so v dveh in pol dnevih natisnili znatno količino komunističnih brošur in letakov. Oba za-konca sta vedela za to početje in tudi prejela ne-kaj natiskanega gradiva. 17 letna hčerka Sonja, učenka gospodinjke šole v Mariboru pa je bandi-tom pri njihovem delu celo pomagala. Železničar Jakob Vrečko je bil zaradi tako kričevega pre-stopka proti varnosti države po bitnem postopku obsojen na smrt in 14. februarja usmrten. Njego-vo ženo in hčer so odvedli v koncentracijsko ta-borščico, premoženje družine pa je bilo zaplenjeno v korist države.

d Ustanovitev pravosodnega oddelka pri Po-krajinski upravi. Z izbruhom vojne je slovensko pravosodstvo Ljubljanske pokrajine ostalo brez svojega osrednjega upravnega oblasti, ki ga je imelo dotlej v Belgradu. Zato se je pri šefu po-krajinske uprave v Ljubljani pred nedavnim časom ustanovil pravosodni (IX.) oddelke pokrajins-ke uprave kot njen samostojen oddelke. Pravo-sodni oddelke je že pričel posloovati in je name-ščen v prostorih bivšega Vrhovnega sodišča v pa-laci Mestne hranilnice v Ljubljani. Tako je odlej slovensko pravosodstvo s ustanovitvijo svojega sa-

NOVI GROBOVI

Na Ivanjskem vrhu je za vedno zatisnil oči mizarski mojster Stehovec Josip. — V Divači je umrl vzoren duhovnik zlatonar in g. Svetič Jo-sip. — V Konjicah je zapustil solzno dolino inž. Josip Zidanšek, vpokojen načelnik kmetijskega ministrstva. — V Gorici je odšel v večnost 67 let-ni Josip Štiligoj, posestnik in gostinčar »Pri dobrem Furlanu«. — Umrl je v Ljubljani Polak Josip, brivski mojster z Raketa. — V srbskem Valjevu je pred kratkim zapustil solzno dolino Vidmar Jožef, trgovec iz Tržica na Gorenjskem. — V Ljubljani so odšli v večnost: tiskarniški po-možni delavec v pok. Jože Štefe, šolski upravitelj v pok. Ivan Stupica, zasebnica Jerca Perko, po-sestnik v Begunjah pri Cerklju Janez Otoničar, Vidmar Marija, vseeučilski profesor dr. Janez Zo-re, žena inspektorja finančne kontrole Terezija Črepinko, vpokojena učiteljica Malči Sedlak, mlina-r na Fužinah Alojzij Teršelič, posestnik iz Vi-dočičev pri Metliki Anton Oberman, železniški uradnik v p. Ivani Hasi, žena uglednega tiskar-niškega ravnatelja Ana Hrovatin roj. Jugovar, računski inspektor v p. Antona Intihar in solast-nica »Dajdamac Justi Oset roj. Gaber. — Naj po-čivajo v miru! Preostale tolaži Bog!

Smrtna kosa na Gorenjskem

V šentvitski fari so zdelali čas zapustili solz-no dolino: Ana Kaiser, roj. Lochak iz Vižmarjev, Jakob Hlebič iz Podgore, Janez Magister iz Zgor-njih Gameljnov, Jožeta Marinko roj. Zadelc iz Šmartna pod Šmarno goro, Stanislava Ceditnik iz Guncelj, Heinz Streček iz St. Vida, Franc Podgor-šek iz Zgornjih Pirnič, Jožef Logar iz Mednega, Olga Savojec iz Dvora, Gabriella Kogoj iz Spod-njih Gameljnov. — V Medvodah so v januarju umrli: Marija Dobnikar iz Rakovnika, Alojzij Mo-rič iz Sore, Kurt Felker iz Sore, Pavel Groznik iz Svetij, Janez Križaj iz Topola, Jožef Močnik iz Preske. — V občini Šenčur pri Kranju so odšli v večnost: Andrej Zupan v Praprečnem, Jožef Štirn v Srednji vasi, Katarina Braje v Velešovem Franc Juhant v Praprečnem, Kristina Zupane v Vogljem, Antonija Ajdovec v Šenčurju, Mihal Senk v Oljsevu, Jožef Rozman v Oljsevu, Jožef Božič v Šenčurju, Jožef Gappmaier v Šenčurju, Evgen Tritschler v Šenčurju, Jernej Česenj v Vogljem, Janez Gorenje v Šenčurju, Marijeta Cel-lar v Vogljem, Janez Celar v Vogljem, Ivana Maček na Trati, Marija Vreček na Visokem in Janez Luskovec iz Šenčurja.

mostojnega pravosodnega oddelka pri Pokrajinski upravi tudi v upravnem pogledu zopet ločeno od obče politične uprave.

d Pošti Skofljica in Grosuplje vrhita od 21. februarja 1944 dalje tudi blagejniško in paketno službo.

d Kmetko poverjeništvu za Ljubljansko po-krajino. V uradnem listu Verordnungs- und Amts-blatt des Obersten Kommissars in der Operati-onszone »Adriatisches Küstenland« je izšla naredba o organizaciji kmetov v Ljubljanski pokrajini. To naredbo prinaša tudi Službeni list šefa pokra-jinske uprave v Ljubljani. Po tej naredbi se orga-nizacija imenuje »Kmetko poverjeništvu za Ljub-ljansko pokrajino.«

d Pomanjkanje prostora v časopisju. Tržaški dnevnik »Piccolo« je povzel po genovskem dne-vniku Lavoro nekatere v časniški stroki zelo pe-reče misli. V omenjenem članku opozarja razne javne in politične tiskovne urade na pomanjkanje prostora v časopisju, česar pa gotovi ljudje ne uvidevajo in se na široko razpisujejo o raznih ob-javah, ne da bi se pri tem spomnili, da izhajajo časniki zaradi nujnih razlogov vojnega varčevanja v skrajnem obsegu.

MEJAŠI

bodo visoka pesem domovinske ljubezni

Knjiga bo prikazovala ljudjance v njihovi najčistejši ljubezni do domovine, do svojega rodu, do svobode, ki so jo cenili nad vse. Skoraj 300 slik bo krasilo Mejaše. Naj ne bo Slovence, ki ne bi prebral te edinstvene knjige, kakršne dozdaj Slovenci še nimamo. Posagajte po Svetovih knjigah. Po-stanite Svetov naročnik. Za majhen denar dobivate koristne knjige.

Peter Bohinjec

POD KRIVO JELEKO

POVEST

IZ ČASOV ROKOVNJAČEV

»Mi samo svet ravnamo. Tistim vzamemo, ki krivično imajo, tistim pa damo, ki nimajo.«

»Ali božje zapovedi nas drugače uče: Ne kradi!«

»Kaj je kraja? Krade po naše tisti, ki revežu vzame. Božja volja ni, da bi nekateri ljudje mrli od lakote...«

»Delati in ubogati je treba, pa ne krasti,« odhočno odvrne perica.

»Delamo vsak po svoje. Ubogamo naj tudi, kakor nas uči četrti božja zapoved. Ali koga naj ubogamo? Kdor zapoveduje kaj grešnega, ga ni treba ubogati. Greh je, krivico delati, greh je, zatirati uboge, krivično je, če mora kdo vse življenje cesarja služiti, drugi pa nikoli. Pravica mora vladati in pravico hočemo mi.«

»Daj mi roko, Marjanica!«

»Bojim se te,« odgovori deklica, popusti škaf in perilo, steče skozi cestna vrata na dvorišče in zapahne vrata za sabo.

Vranjek pa je slonel še nekaj časa na debeli jelki. Otožno je zrl po dolini in notranja bol je razjedala njegovo dušo. Spoznal je, da nima več zaupanja, nikar še veljave med vaščani in da tudi ni upanja, da bi Boltarjeva Marjana njemu kdaj pomagala prenašati bridkosti življenja. Duša njegova je bila razdejana, duh njegov se je vedno bolj ločil od upanja, da bi nekoč spet postal pošten človek. Že se ga je časih polastala misel, da bi pretrgal zvezo, da bi dal slovo rokovnjaškemu življenju. Pa kako? Ali naj gre najprej do župana in mu pove, da je pripravljen odslužiti vojake? In kdaj bo konec vojaškega stanu? Ko mu že vse moči opesnjajo, ko ga pošljejo domov čez leta in leta, vsega izmožganega, pohabljenega, ko ne bo več za nobeno rabo kakor tisti Primož iz Žiganje vasi? Morda pa ga zadene krogla v vojski in bo moral umreti v daljni deželi? Leta mladosti že minevajo, možka doba je začrtana v potezih njegovega obraza, in kaj naj mu še ostane, ako zapusti sedanje življenje?

Pa se ga spet poloti misel, da bi nenadno pretrgal dosedanje družbo, da bi odpovedal pokorščino svojemu gospodarju — in kaj potlej? Saj ne bo niti za hip več varen svojega življenja in stroga disciplina njegovega poglavarja mu zadrgne čez noč vrv na vrat!

»Nova misel zagrne svoje peroti čez razdvojeno dušo. Ljubezen do domovine ga nese čez zračne višave, vojaška smrt mu plete v duhu lavorike bojne slave, njegova pesniško navdahnjena duša se spušta v sanjavo noč. Njegov znanec, njegov dobitnik Andrej Smole, čigar rodovina je imela nekoč dupljanski grad, njegovo rojstno hišo — mu je prihajal v spomin. Ko je pred petnajstimi leti nekaj časa zahajal z Boltarjevim Francetom v ljubljanske šole, je bil njegov dobitnik graščak Andrej Smole, prijatelj pesnika Prešerna in marljiv nabiratelj narodnega blaga. Narodne pesmi Smoletove zbirke je znal Vranjek skoraj na izust. Ni čuda, da se je tudi njega poprijel časih pesniški sen in znana je njegova pesem med ljudstvom:

Danes je sveta nedelja,
je v cerkvi božja čast —
jaz pa po gmajnici tavam,
sem žalosten ta čas.

Grmovje in goščava,
to je men' za en čer,
bridkosti in težave
od jutra do večer.

Oh vsega sem se naveličal,
ne bom se skrival več,
zdaj pojdem pa v kasarno,
če pridem koj pod meč.

Zamišljen je Vranjek stopal dalje. Skoraj ni vedel, ali gre po stezi ali po gošči. Dračje se mu je zapletalo med noge in večkrat se je spotaknil. Niti zapazil ni, da gre v nasprotno stran, kakor je mislil... Zvezde so žarele, mraz, jesenski mraz je potegnil čez plan...

IV.

Ko Vranjek prikoraka do kraja Pungrada, se domisli, da gre naprečno pot. Ni slišal mehkih korakov, ki so šumeli za njegovimi stopinjami. Obrne se, da bi krenil proti dolu Kamnjaku. Kar zagleda pri farovski ograjeni žensko, ki je sedela na trati s škafom perila poleg sebe. Predrzo je zrla na bližajočega se fanta in zaničljiv posmeh je šinil čez njene ustnice. Desno koleno je objemala s svojimi rokami, leva noga pa je izzivajoče ležala čez kolovoz. Bila je mladenka še v zorni mladosti, črne oči so gledale kakor dva žareča utriaki izpod črnih obrvi in črni lasje so se brez reda usipali po čelu, po vratu in po plečih. Lepi obraz je žarel ob mesečnem svitu, ustnice in oči pa so kazale silovito predrznost, ki je mejila na premetenost.

»Vrana vrani oči ne izkolje,« počasi izusti čudno oblečena deklica.

»Micika, kaj si ti?« zine prihajajoči begun in kar zabele ga je v srcu.

»Andrejec, ti si prava mila Jerica! Tako sem bila že jezna nate, da bi te bila najraje nabila že pri Boltarjevem studencu.«

Vranjek je prišel skoraj ob sapo. Vendar se premaga, zatre mahoma srčna čutila in deje:

»Micika, ti si od zlodja!«

»Sedi semkaj!« oblastno zakliče deklica. Vranjek se ne obotavlja in prisede. Deklica pa nadaljuje:

»Vse je vrelo v meni in mislila sem te že pri studencu potegniti za uho. Ali premagala sem se, ker sem bila radovedna, kaj boš spravil na dan? Rečem ti samo toliko, da sem napravila v tistem trenutku trden sklep, da te jutri pri kurjavišču za tožim za šorbona (= beguna) in že pojutrišnjem bi visel za pete sredi

Udnega boršta. Sama hvala gre o tebi, moj oče te hoče imeti za svojega naslednika — ti pa se ližeš okrog dupljanskih deklet, da bi —«

»Stoj, Micika! Napačno me sodiš! Ni tako, kakor misliš! Počakaj, da ti povem!«

»Nič ne bom čakala. Pozno je že in tukaj primi za škafovo uho, da greva hitro proti lemniku. Ali ne veš, kaj bo jutri večer na kurjavišču? Ali ne veš, da jutri moj oče praznuje petinsedemdesetletnico svojega življenja? Ti pa cijaziš okrog dupljanskih deklet in pozabljaš, da bo jutri najina zaroka, najina poroka? O Andrejec, ti igraš žalostno igro in zalivali Boga, da samo jaz za to vem!«

Vranjek molči in sram ga je, da ga je hči velikega Groze tako ozmerjala. Sramoval se je, da ga je Boltarjeva dekla tako begala, zadnji čut poštenja je zatrl v svojem srcu. Pohlevno prime škaf in ga nese poleg svoje spremljevalke po jarku navzdol.

Molče sta korakala po temnem Kamnjaku. Ko pa prideta do Bršlinarjevega dela, se mesec skriva za oblake.

»Prav imaš, Micika! Zame ni več prostora v vasi. Moj oče je preklel, še preden je legel v grob, vaščani se me ne izogibajo, me preganjajo... Naš dom je tukaj med borovci in jelkami...«

»Ne sanjaj!«

»Ali pa veš, da bo tvoj oče zadovoljen, ako se midva pajdašiva?«

Takrat deklica postoji in pogleda svojega spremljevalca tako srepo in živo v oči, da je ta skorajda izpustil škaf iz roke.

»To se razume, Andrejec! Saj veš, da brez očeta nič ne ukrenem... Oče je bil vojak in je kratkih besedi. Daj sem, da ti pomagam.«

Deklica prime za škafovo uho, Vranjek za drugo in tako stopata dalje po odprtem Temniku.

Ko se pomikata po pobrušanem klanecu, že začueta vriše in hruse. Petfe se je razleglo po dolini in velik ogenj je razsvetljeval okoli.

Rokovnjači so imeli ondi svoj shod, svoje »kurjavišče«. Od daleč so se zapazile posamične glave, videla se je v nočni svetlobi kriva jelka v Boltarjevem drvišču, od vseh strani po robovih in plazovih, po jarkih in stezah pa so prihajali rokovnjači in rokovnjačke.

V.

Na zaraščenem griču Tatincu na bukovem parobku je sedel rokovnjač veliki Grog in gledal na belo okičeni Storzec. Jezil se ni, da je velik nad sejenj, vznemene postavce, le hrbet mu je bil nekoliko upognjen. Lica so kazala zgubane poteze, sive brke so mu visele navzdol, iz oči je sijala še mladeniška sila. Dasi je imel že petinsedemdesetkrat obhajati svoj god, bi mu vendar ne prisodili nad šestdeset let. Okrog ledja je bil prepassan z usnjatim pasom, na katerem se je lesketalo polno zlatnikov. Samokres mu je molet izza pasa, v roki pa je držal dolgo palico — šteklačarico. Klobuk iz zajčevine mu je čepel na glavi, širokokrajni in visokoglavnat, na roki se je svetil zlat prstan, v katerega so bili vdelani bliščeči dragi kamni, čez pleča pa mu je visel vezen, dragocen plašč.

(Dalje prihodnjé.)

»Delamo vsak po svoje.«

Deklica ob studencu molči. Zdi se ji, da ima Vranjek nekaj prav, a vendar se boji njegovega nanka.

»Kako pa, da ropate, požigate, ubijate? Tega vednar ne boš zagovarjal,« odvrne spet zamišljena perica.

»Naš Grega je harambaša, je poglavar, je naš papež in kar nam on zapove, moramo ubogati.«

»Papež je samo eden in ta je v Rimu.«

»Marjanica, ti ne veš, da je ruski cesar tudi papež, angleški kralj tudi, nemški prav tako.«

Deklica spet umolkne.

»No, Marjanica, ali molčiš?«

»Andrejec, jaz se te bojim. Kaj poreko ljudje, če me vidijo?«

»Marjanica, ti si boječa, ti nečeš; ti ne maraš zame, ti hočeš Matijca, tistega Dolenjca. Ali meniš, da se boš kdo ve kako prebrala? Begun je kakor jaz.«

»Pa je poštenjak.«

»In jaz sem ropar, kajne da!«

»Bojim se te, Andrejec! Ti si moder, pa se bojim tvoje modrosti. Povsod te bom zagovarjala, koder bom hodila. Ali bojim se te, da ni maš vere.«

Mesec je svetil svetlo, zvezde so žarele in večernica se je pomikala dalje...

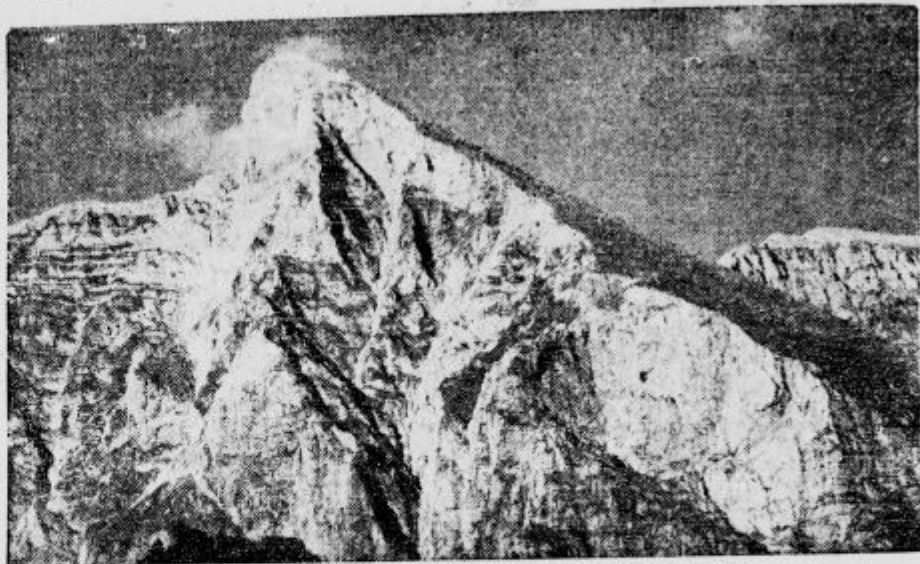

»Micika, kaj si ti?«

Po slovenski zemlji

Razvaline (stare) cerkve v Štivanu ob Timavi

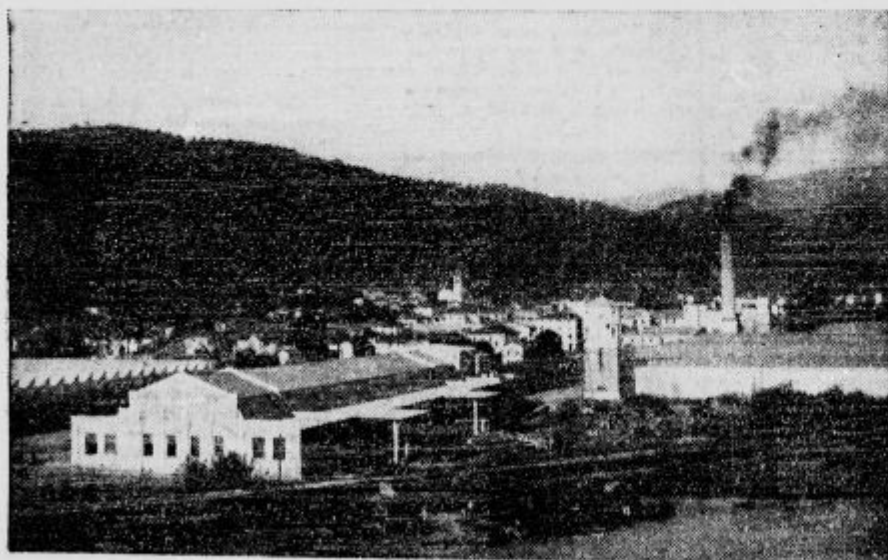
Pogled na Krn iz Kobarida, kjer je slaven nemški maršal Rommel v prvi svetovni vojni kraljevsko badoglijevsko armado pošeno nabrisal.

Urihemberk na Vipavskem, kjer je kaplanoval pesnik Simon Gregorčič; tu je zložil prelepo pesem: »Pod trto bivam zdaj«.

Oltar boljšepotne cerkve v Logu pri Vipavi

Podgora, znano industrijsko središče na Goriškem.

Grad grofov Koroninijev v Kromberga

28

Ko sem prišel na ladjo, sem najprej zagledal dve trupli, ki sta objeti ležali na krovu. Bržkone sta se nesrečno ob bližajoči se nevarnosti objela, da bi se lažje ubranila. Toda val ju je podrl in ostala sta tamkaj brez življenja. Nobenega drugega trupla nisem našel, a tudi nobenega živega človeka... Vse stvari na krovu so bile pokvarjene od vode. Ob osekii sem zapazil v trupu ladje nekaj velikih sodov, ki pa so bili preveliki, da bi jih vzel s seboj. Tudi nisem mogel ugotoviti, kaj je v njih. Našel sem več zabojev. Ne da bi pogledal, kaj je v njih, sem spravil dva v čoln.

Dvignil sem psa v čoln

Če bi se bila ladja zarila med čeri a sprednjim koncem, bi bilo zame mnogo bolj, kajti bržkone so bili na njej precejšnji tovari, toliko bolj, ker je po moji sodbi prihajala iz Južne Amerike. Vendar pa sem le našel sodček žganja, nekaj pušk, smodnik, nekaj kuhinjske posode in še več drugih stvari. Vzel sem vse, kar se mi je zdelo koristno, naložil v čoln ter skupaj s psom, ki naj bi mi nadomestil ubogega Prijatelja, odveslal na breg, kar mi s pomočjo plime ni bilo težko.

Komaj sem čakal, da odprem zaboje in pokusim kapljico v sodčku. Žganje je bilo sicer dobro, a ne prvovrstno. V zabojih pa sem našel več stvari, ki sem jih zelo potreboval.

V prvi sem našel poleg steklenice prvovrstnega likerja, dve srcaji, ducat belih žepnih robcev in nekaj ovratnih rut. Na dnu zaboja sem odkril več zlatnikov. Perila sem bil zelo vesel, ob pogledu na denar pa sem žalostno zmajal z glavo. Čemu naj mi bo?

V drugem zaboji je bila navadna obleka in nekaj perila, ki pa je zame bilo zelo dragoceno. Našel sem tudi dva steklenici, polni najfinejšega smodnika, kakršnega uporabljajo lovci za ptice.

Plen ni bil bogve kako bogat, če to sploh morem imenovati plen, ker nisem ničesar ukradel. Saj lastnika ni bilo več med živimi. Prav za prav sem pa le kradel. Namreč

obema mrtvima mornarjema čevlje, ki sem jih tako zelo potreboval. Res sem se navadil hoditi bos in mi je koža na stopalih postala trda kot podplat, vendar pa mi je bilo zelo neprijetno hoditi po trnju in po ostrem kamenju. Nemaokrat sem si močno ranil noge.

Našel sem še par čevljev, ki pa so mi bili premajhni. Vzel sem jih vseeno s seboj, češ, saj mi bodo že prišli prav. Ni mi treba še posebej povedati, da sem vsebino zabojev pregledal že na obali. Ko sem končal s pregledom, sem najprej spravil čoln na varno.

Ko sem se vrnil k svojemu plenu, sem začel razmišljati, kako ga spravim domov. Naredil sem iz močnih vej vlakno, kot že večkrat in nanjo naložil ves tovor.

Sanje.

Doma sem našel vse v najlepšem redu. Bil sem zelo potreben počitka. Začel sem zopet prejšnje mirno življenje. Vendar pa sem bil vedno pozoren. Skoraj nič več nisem krožil po otoku. Če pa sem le še naredil kak izlet, sem šel proti vzhodu, kjer je bilo najbolj varno. Tako sta zopet minili dve leti.

Neke deževne noči v mesecu marcu sem ležal v svoji viseči postelji; čeprav se nisem slabo počutil, nisem mogel zaspati. Tisoč različnih misli mi je rojilo po glavi, tako da sem bil več ur zelo razburjen in se mi je zdelo, da sem postal celo vročičen. Misel na samoto me je mučila bolj kot kdajkoli. Posebno mučno mi je bilo ob zavesti, da bom umrl tukaj popolnoma zapuščen, kot pes brez gospodarja, da bodo morda prišli divjaki, me raztrgali in požrli. Ves izmučen od teh strašnih misli sem končno trdno zaspal in sanjal.

Sanjal sem, da sem šel jutraj od doma in ko sem prišel na obalo, sem zagledal dva čolna. Na obali pa je bilo enajst divjakov, ki so se prav pripravliali, da zekoljejo tovariša, da bi ga požrli. Nenadoma pa se jim je žrtev izvila iz rok in zbežala, kar so jo neele noge. Stekla je proti moji utrdbi in se skrila.

Ker sem videl, da je divjak sam in da ga ostali zasledujejo, sem mu prijateljsko namignil, naj se mi približa. Zagledal me je, a nekaj časa se je še obotavljal. Ker sem se mu še vedno prijazno smehljal, se mi je približal, pokleknil predme in se sklonil do tal. Dvignil sem ga, ga odvedel domov in postal je moj služabnik. Ker sem imel pomočnika, sem si dejal: »Zdaj lahko poskusim odpluti na morje in doseči celino. Divjak mi bo krmaril, ker je brez dvoma vajen čolna. Pokazal mi bo, kje med potjo najdem živeč, kako naj se izognem nevarnostim in kako bom najbolj varno pristal.«

Zbudil sem se pod vtisom teh sanj. Z lahkoto sem se spomnil vseh podrobnosti. Kar potolaženega sem se čutil, ker se mi je zdelo, da mi te sanje naznanjajo skorajšnje rešitev.

Rekli boste, da sem praznoveren. Morda je res. Kakor pograbi človek, ki se potaplja, za vsako bilko v nadi

da se bo rešil. Tako ubog samotar, kakršen sem bil jaz, varuje z lahkoto celo neverjetne stvari, prav tako kot bolnik, ki je že blizu smrti, verjame tudi mazaču, da bo ozdravel, čeprav dobro ve, da je zdravnik v resnici mazač. Sicer pa nikakor ni rečeno, da se prav nobene sanje ne uresniči. Saj najdemo primere za to celo v svetem pismu. Seveda s tem nikakor ni rečeno, da bi morali verjeti vsakim sanjam.

Pripomniti pa moram, da so le v glavnem moje sanje bile take, kakor sem pravkar povedal. Nikakor pa ne izključujem možnosti, da sem jih nezavestno pozneje izpopolnil, ker je od takrat minilo že precej časa.

Uresničene sanje.

Dolgo časa sem hodil vsaki dan gledat, ali se morda moje sanje ne bodo uresničile. Toda minili so dnevi in meseci, ne da bi se zgodilo kaj novega. Končno sem pozabil tudi na sanje. Če sem se kdaj spomnil nanje, sem žalostno zamahnil z roko in vzkliznil: »Bile so samo sanje!«

Po preteku skoraj pol leta sem nekega jutra, ko nisem niti od daleč mislil na divjake, nenadoma zagledal na obali tostran skalovja pet čolnov. Nikogar več ni bilo v njih. Brez dvo-

ma so se divjaki že izkrcali, a videl jih nisem nikjer. Kam so šli in koliko jih je? Sodil sem, da je bilo v vsakem čolnu prostora za pet ali šest mož. Vseh je torej bilo od pet in dvajset do trideset. Preveč jih je bilo, da bi jih sam napadel. Nameraval sem jih namreč pobiti vse, razen enega, ki naj bi postal moj služabnik. Toda pri tako velikem številu je bila nevarnost, da mi prekrizajo račune. Kaj naj storim?

Najbolj pametno je bilo, da se umaknem v svojo trdnjavo in tiho čakam na dogodke ali bolje na divjake, ki so brez dvoma bili zelo blizu. Čudno! Nič več nisem občutil tistega strahu, kakor že toliko časa prej in zaradi katerega sem skoraj izgubil glavo.

Dolgo sem prisluškoval... Nič! Vladala je grobna tišina. Tedaj sem postavil lestve in z veliko opreznostjo splezal na vrh griča, kjer sem, skrit za grmom, opazoval okolico. Vzel sem daljnogled in gledal proti morju. Res sem zagledel v majhni dolinici kakih trideset divjakov, ki so ravno jedli. Nisem sicer mogel videti, kaj so jedli, toda... ni bilo težko uganiti. Toliko bolj, ker sem jih videl divje plesati okrog ognja.

Čez nekaj časa sem opazil, da so privedli k ognju dva zvezana divjaka ter enega od njih pobili. Vsi so planili nanj, da ga raztrgajo. Drugi jetnik je ostal nekoliko ob strani in čakal, da pride vrsta nanj. Nenadoma pa se je zvraval in začel bežati, kar so ga nesle noge. Krenil je prav proti meni.

Ob tem pogledu me je prevzela groza, ker sem opazil, da so ga drugi divjaki začeli zasledovati. Spomnil sem se sanj in čakal, da se uresniči tudi drugi del.

Videl sem jih divje plesati okrog ognja

Kmečki dom

Inž. Franjo Zupec

Izdelava betonskih zidakov, votlakov in strešnikov

(Konec.)

Bobrovci.

(Glej sl. 4.)

Iz prve skupine so najbolj običajni in uporabljeni bobrovci, ki jim dajejo na spodnjem koncu različne oblike, bodisi okroglo (romansko, sl. 4a), šiljasto (gotško, sl. 4b), popolnoma špičasto (sl. 4c), ali pa segmentno (gl. sl. 4d). Na zgornjem koncu epodnje ploskve je nos za obešanje na letve. Zgornja ploskev strešnika pa je gladka, ali ji pa napravimo tudi žlebove, da voda bolje odteka.

Velikost bobrovcev je različna, in sicer znaša dolžina 30 do 40 cm, širina 12 do 20 cm, debelina pa 1 do 2 cm. Zabetonske bobrovce so običajne sledeče izmere: dolžina 35 do 37,5 cm, širina 14 do 22 cm, debelina pa 1 do 2 cm.

Z bobrovci krita streha ni posebno gosta, zato jo močan veter lahko dviga. Če hočemo doseči pravilno gostoto, jih moramo polagati pri kritju tako, da močno krijejo drug drugega, za kar pa porabimo veliko strešnikov in veliko letev. Na 1 m² je potrebnih približno 5 letov, medtem ko potrebujemo za kritje z zarezano opeko le 3 letve. Da ta nedostatek odpravimo, lahko naredimo tudi pri bobrovcih ob straneh enostavne ali pa celo dvojne vkladne za tesnejše kritje, s čimer dosežemo prednosti zarezane opeke. Iz arhitektonskega stališča je kritje z bobrovci eno izmed najlepših.

Rombasti strešniki.

To je prav za prav najstarejša oblika betonskih strešnikov. Rombasti ali tudi kvadratni strešniki imenovani imajo eden od dva stranska vkladna in se zaradi tega goste in dobro zapirajo. Ker so majhne velikosti, je olajšano s njimi kritje in se jih lahko natovarja brez nevarnosti, da bi jih polomili. Arhitektonsko so pa brez učinka, zato pride kritje z rombastimi strešniki v poštev le pri stavbah v strujenem sistemu, pri zelo visokih stavbah in pri stavbah podrejenega pomena. V tehničnem in produkcijskem pogledu so rombasti strešniki brezhibni.

Sl. 8. Priključek obeh vkladov zgoraj.

Priključek obeh vkladov ob strani — boljši način.

Holandska strešna ponev.

Ta strešnik ima obliko črke S in ga v betonu lahko izdelujemo s stranskimi in čelnimi vkladmi ali pa tudi brez. Kot betonski strešnik pride bolj malo v poštev. Arhitektonski učinek je sicer velik in prikupen, toda kritje, zlasti brez vkladov, ni dovolj gosto in veter zanaša dež in sneg na podstrešje. Za ta model je učinkovita sivkasto modra barva. Običajne izmere dolžina znašajo 39 do 40 cm, širina pa 20 do 26 cm. V Holandiji izdelujejo format 30 x 21, pri nas pa 42 x 24.

Valoviti ali kotanjasti strešniki.

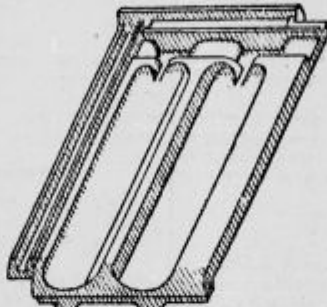
(Sl. 5.)

Prikupna ponavsta oblika je dala povod za izdelavo valovitih strešnikov, ki izkazujejo več valovnih črt. Strešna površina izgleda enotno strnjena, ker posamezni stranski ne izstopajo. Valovite strešnike izdelujemo običajno s stranskimi vkladmi, da jim damo tak, prednosti zarezanih strešnikov. Njih odlika je tudi, da voda lahko hitro odteka.

Zarezani strešniki.

(Sl. 1, 7, 9.)

To so strešniki na veho in utor ali strešniki z vkladmi (nemško Falzziegel, glej sl. 8) in so v splošnem danes najbolj tipičen model betonskih strešnih izdelkov. Glede tehnične lastnosti strehe tvorijo v strokovni izvedbi najpopolnejše strešno kritje. Pri izdelavi teh strešnikov v betonu imamo vrhu tega še to prednost, da se ne zvežijo, kot se to rado zgodi pri strešni opeki, ko jo žgemo. Zato se pri teh strešnikih v betonski izdelavi vkladni točno prilagajajo drug v drugega in je nemogoče, da bi jih veter dvigal ali celo zanašal skozi špranje dež, sneg, prah in saje na podstrešje.

Sl. 9. Zaklopnik.

Karakteristična pri teh strešnikih je, kot rečeno, naprava enega od dveh stranskih vkladov in včasih tudi čelnih vkladov (glej sl. 8, 11), v katerih se krijeta dva sosedna strešnika in se medsebojno tesno zapirata. Posamezni vkladni ne smejo biti preozki. Vzdolžno prekritje dveh sosednjih strešnikov naj znaša vsaj 7 cm.

Da se voda s strehe hitro odteka, imajo na zgornji ploskvi več ali manj žlebov oziroma reber, katere naj imajo zaokrožene robove, da se pri izdelavi in transportu ne poškodujejo oziroma tako hitro ne odkrušijo.

Zarezane strešnike, ki imajo samo stranske vkladne, imenujemo vožaste vkladnike (glej sl. 7). Če pa imajo vkladne na vseh štirih robovih, in sicer običajno po dva, jih pa imenujemo zaklopnike (glej sl. 9). In ti vprav veljajo za najpopolnejše krovno sredstvo. Skozi krito streho s temi strešniki ne morejo niti v najhujši burji prodrati mokrola, sneg, saje ali prah na podstrešje. Tudi padavine odvajajo zelo hitro. Velikost naj se voli tako, da pride približno 15 komadov na 1 m² strešne površine in da teža na 1 m² ploskve ne znaša čez 50 kg. Pripomniti pa je treba, da morajo biti za kritje s temi strešniki letve prilepite v pravih razdaljah, da se vkladni točno prilagajajo drug v drugega (glej sl. 10 in 11).

Izdelava zaklopnikov je nekoliko dražja kot izdelava običajnih strešnikov, ker morajo biti vkladni skrbno in pravilno izdelani (glej sl. 9). Izstopajoči deli kot n. pr. nosovi, rebra in vehe za vkladne pa morajo biti dovolj močni, da se pri odstranitvi strešnika s podložne ploščice, kakor tudi potem pri transportu ne odlomijo. Razen tega naj bo prerez strešnika po možnosti tak, da se izstopajoči deli pri skladanju prilagajajo v utor oziroma v žlebove, s čimer se prištedi na prostoru in izogne nevarnosti preloma.

Okrog sosedov

Vsi prispevki v marcu za »Pomoč«. Hrvatski državni vodja za telesno vzgojo Miško Zebić je izdal odredbo, po kateri je določen čisti dobiček vseh športnih prireditelj in nastopov na hrvatskem državnem področju v mesecu marcu za dobrodelno ustanovo »Pomoč«.

Pregled premoženja. Srbski ministrski svet je sprejel uredbo o pregledu premoženja javnih uradnikov. Onemu, ki si je protizakonito pridobil imovino, jo bodo zaplenili v korist države.

Ministrski predsednik srbske vlade Nedić se je s svojimi uradi preselil v poslopje bivše skupščine. Doslej so bile v teh prostorih nastanjene oblasti nemške oborožene sile.

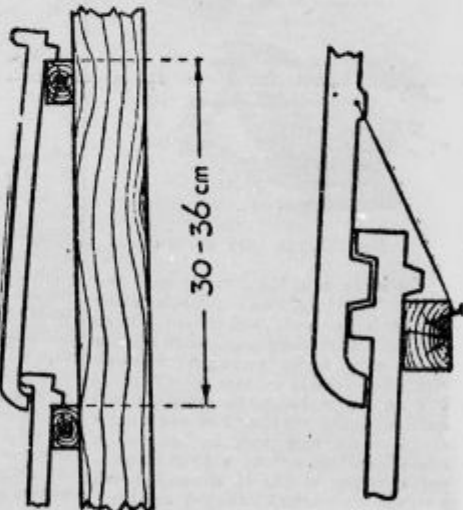
Posnemanja vredna zamisel. Hrvatska vlada je nedavno izdala zakonsko odredbo, po kateri lahko hrvatski kmetje za državne oblasti oddani višek živil dobivajo v zameno razne monopolske izdelke in usnje. Zamenjavo blaga za živila so sedaj na Hrvatskem že razširili ter bodo sedaj posamezna industrijska podjetja oddajala podeželju svoje izdelke za zameno za živila za svoje uslužbence in delavce.

Slamenjaki.

Kot posebna oblika strešnikov so važni še slamenjaki, ki jih izdelujemo v enostavnih železnih kalupih. Po možnosti naj bodo popolnoma gladki in slozaste (konične) oblike, da jih pri kritju lahko delno prekrijemo enega čez drugega.

Splošne pripombe.

Nosilna trdnost strešnikov naj znaša 200 do 250 kg tako, da lahko po strehi hodimo, ne da bi se nam bilo treba bati, da bomo strešnike porušili. Za njih izdelavo so poleg cene važne njih izmere, njih število in teža na 1 m² površine. Za kritje samo pa je poleg tega še važna potrebna medsebojna razdalja letov in strešni naklon, ki naj ne bo strmejši od 1:2.

Sl. 10. Izvedba kritja s strešniki.

Sl. 11. Prireditiv strešnikov za slučaj viharja.

Uporabljena literatura.

1. Erich Probst: Handbuch der Betonsteinindustrie (vierte Auflage) 1938.
2. Betonkalender, Taschenbuch für den Beton und Eisenbetonbau 1931. (XXV. Jahrgang, II. Teil, Seite 225—232.)

Lepa knjiga vam ostane za vselej

Ob vsaki priliki jo lahko vzamete v roke, vedno boste nekaj novega odkrili v njej. Ali že imate zadnjo knjigo

»SLOVENCEVE KNJIZNICE«

Jan Plestenjak: »HERODEŽ«

U. Mioni — V. Levšin

Zgodovinski roman
iz časov sv. Pavla

RAHELA

17. POGLAVJE.

Beg.

Ananija je zapustil veliki zbor zelo nezadovoljen z zborovanjem; njegovi nasprotniki se ga bodo posluževali kot močno orožje proti njemu. Rekli bodo:

»Saj ne zna voditi zborovanja v velikem zboru in izpostavlja naš najvišji sodni dvor v zasmeh tribunu in neobrezancem.«

Ni povabil niti starega Izmaela, Fabijevega sina, svojega bodočega zeta, da ga spremlja domov, da bi razpravljala še zadnje možnosti o jutrišnji zaroki. Zaroka mora na vsak način biti; odločil se je, da je ne bo odložil, četudi bi moral Rahelo za lase vleči k zaročencu. Moral je podkrepiti svojo oblast, ki je omahovala. Hotel je vsem pokazati, da se je glavni duhovniške stranke, ki mu je bil sovražna, pomiril z njim na ta način, da bo imel delež v njegovi družini.

Ko je prišel domov, reče služabniku:

»Pokliči Rahelo.«

»Se še ni vrnila.«

»Odsotna?« godrnja veliki duhovnik.

Kako minoto na to pride služabnik povedat, da je miza pripravljena.

Ananija odide v obednico, kjer je bilo pogrnjeno za dva. Ženske pri Judih navadno niso jedle z moškimi pri isti mizi, toda veliki duhovnik je bil oproščen tega običaja od tedaj, ko je rekel svoji hčeri, da jo bo dal za ženo Izmaelu. Hotel se je pokazati do nje ljubezniv.

Rahela ga ni pričakovala, kakor je bila navajena.

»Kje je moja hči,« vpraša služabnika, ki je stregel pri mizi.

Ta ni ničesar vedel.

»Grem pogledat.«

Služabnik odide, veliki duhovnik pa se oslabilen spusti na divan. Bil je tako nezadovoljen zakaj je sklical veliki zbor.

»Ni je v sobi,« sporoči služabnik.

Veliki duhovnik nagrbniti čelo.

»Gotovo se je zadržala, da klepeti s prijateljicami, lahkomišelnica,« brunda veliki duhovnik in naroči služabniku:

»Pošlji mi Saro.«

Služabnik se vrne in sporoči, da tudi Sara ni doma.

»Sara je odšla z njo. Sara se je postarala; treba jo bo odpustiti. Še danes bo odpuščena.

Rahela mora dobiti služabnico, ki ji bom jaz zaupal, zlasti za čas njene zaroke. Izmael jo bo gotovo nadzoroval in ne bi...« nadaljuje svoj samogovor.

Začel je obedovati sobotni obed, pripravljen posebno ektrno od spretnih kuharic. Farizeji so preprečevali kuhati sobotni dan in so uživali jedi, skuhanne v petek; dovoljevali so jih pogrevati. On se je poživljal na to prepoved in sobotni dan se je kuhalo v njegovi hiši še boljše kot druge dni.

Nabadal je jed. Bil je zelo vznemirjen. Polom v velikem zboru... In Rahela se še ni vrnila. Stopil je k vratarju.

»Kdaj je odšla moja hči,«

»Pred tretjo.«

»Sama?«

»S Saro.«

»Ni ničesar rekla?«

»Ničesar.«

Veliki duhovnik se je vrnil v obednico, kamor so mu prinesli sadje. Ni se ga dotaknil. Izpraznil je nekaj kozarcev vina. Vino je bilo plemenito in letošnje. Pa vino ga ni razvedrilo, marveč še povečalo nevoljo.

Čas je žežal, Rahela pa še ni bilo od nikoder. Še nikoli se ni tako dolgo zadržala. Kam neki je šla? Ali se je zgodila kakšna nesreča?

Vrnil se je ponovno zelo razburjen k vratarju:

»Pa ni prav nič rekla?«

»Prav nič.«

Menda je ni zadel kakšna nesreča, saj je v družbi s Saro, ki bi takoj pritekla povedat. Toda...

Njegova hči je hodila vsako soboto v sinagogo pri Rožah, kjer so se shajale nekatere njene prijateljice. To sinagogo je obiskovala boljše družba. Veliki duhovnik ni bil preveč naklonjen sinagogam, ker so večkrat zavzele sovražno stališče do templja; toda bile so v modi tudi v Jeruzalemu, kjer so bile zelo številne in si jih ni upal ovirati; bi ne bilo pametno. Raje jih je trpel in celo ni branil, da je tja zahajala njegova hči.

Rekel je služabniku, ki je lenaril na dvorišču:

»Mihej, teci v sinagogo pri Rožah in povprašaj, ali je gospa Rahela še tam.«

Služabnik je odšel. Ananija je postal vedno bolj nemiren. Ni si znal razložiti te zamude svoje hčere. Spomnil se je skrivnostnih groženj, za katere pa se ni briga.

»Preden me zaročiš z Izmaelom, Fabijevim sinom, zbežim,« mu je nekoč grozila, drugič pa mu je rekla: »Glej, raje skočim s tempeljske strehe, kakor da vzamem tega krutega starca.«

Ali je Rahela uresničila grožnjo in zares ubežala, ali napravila samomor? Ni mogel verjeti. Njegova hči se ne bo tako ponižala. Vendar... Ah, ne! ni mogoče! Sara bi ji tega ne pustila. O ta Sara! Zakaj odhaja? Divjo jezo je začutil proti njej.

Služabnik se je končno vrnil. Govoril je s predstojnikom sinagoge. Niti Sare niti Rahela ni bilo to jutro na spregled v sinagogo. Rabin je je zastoj iskal z očmi.

Ta novica je potrdila Ananijev strah. Njegove hčere ni bilo v sinagogi; torej je storila samomor ali je zbežala. V samomor ni mogel verjeti. Bolj je verjel, da je zbežala. Toda mlada deklica, ljubka in ljubljena, ne zbeži sama. Rahela je zbežala z mladeničem, ki ga ljubi. Ozej je zagotovo zvedel pri njej, da njen oče ne bo držal besede in mu jo dal za ženo in jo je pregovoril, da zbeži.

Odslovil je služabnika in je ostal dolgo sam v svoji sobi ves iz sebe od razburjenosti.

Rahelin beg je prekrizal njegove načrte; ne bo je več mogel dati za ženo Izmaelu in ta bo izrabil priliko, da bo vedno bolj nastopal proti njemu.

Izmaelov položaj je postal zelo dvoumen. Izročil je ločitveni list zvesti Tamari, kar so mu zamerili vsi dobro misleči in vsi njegovi verski in politični nasprotniki, toda opravičeval se je s tem, da vzame drugo ženo.

Vsi so bili radovedni, katera je, on jih je pa odslavljal s tem, da bo prihodnje nedeljo njegova javna zaroka. S tem jim je dal razume, da bo vzel za ženo zelo ljubko deklico iz Jeruzalema; hčer po rodu od najvišje osebe in da bo ta zakon pod takim pogojem, da bo imel največje koristi. Ako se zdaj ne bo zaročil, ga bodo zasmehovali in gotovo ne bo tega odpustil velikemu duhovniku; skušal se bo maščevati za sramoto in ga zrušiti; postal bo njegov neutrušeni sovražnik in bo pritegnil k sebi vse, ki so neprijatelji velikemu duhovniku na položaju, katerih ni bilo malo.

Kaj storiti? Kako naj se vede? Ali naj začne iskati hčer? Ako hoče, da bo dosegel uspeh, ne sme dati v javnost tega bega. Kaj poreže njegovi nasprotniki? Izpostavil se bo njihove mu zasmehu in roganju. Že zdaj vidi, kako blodi po njihovih ustinah porogljiv nasme. Veliki duhovnik, čigar družina bi morala biti vsem vzor, je izgubil svojo hčer. Zbežala mu je z ljubljencem, on pa je bil tako slep in neumen, da ni ničesar zapazil.

Ali naj razodene resničen vzrok pobega? Ali naj pove, da je hči zato zbežala, da se izogne nameravani zaroki s starim Fabijevim sinom? Ne bi bilo pametno. S tem bi še bolj razkačil svojega nasprotnika. Izmael bi podivjal; on se je smatral za mladostnega in prikupnega, sedaj je pa zbežala deklica, da ga ne bo treba poročiti.

Ako bi ne bil prevzel te obveznosti z Izmaelom, bi bil pustil hčerki, naj gre svoji usodi naproti. Bila bi zanj kot mrtva. Pa je bila ta blažena zaroka na potu.

(Dalje prihodnjak.)

37.

Kraj mu je mignil in Benjamin je vstal. Prišel mu je živo razlagati, čemu je prišel in da boče rešiti njegovo kraljevo milost. Prosil je kralja, naj mu da tri dni odloga in medtem časom bo pripravil zdravilo, ki bo zanesljivo pomagalo; drugače mu je na razpolago njegova glava.

38.

Kralj je pristal in Benjaminja odslovil. Mladec je odšel in ni opazil skrivnostne senice, ki ga je spremljala vso pot po mestu.

39.

Benjamin se je nastanil nazadnje pri dobrodušni starki in dobil čedno sobo z nagrinjalom pri postelji. Benjamin je bil kar vesel.

Samo za tri dni in potem!...

Križanka št. 7

1	2	3		4	5	6	7	
8			9					10
11		12						13
14					15			
16					17			
18				19				20
21			22					23
24		25				26		
27	28				29			
30				31				
32								

Vodoravno: 1. malazijska država, 4. grenka zdravilna sel. 8. naselje, 9. zadruga pri vrhici, 11. dve tretjini besede »jate«, 12. švicarska planota v kantonu Waadt, 13. osebni zaimek, 14. svojilni zaimek, 15. glasbeni pojem, 16. tovarna žival, 17. žensko ime, 18. pribežališče, 19. spleteni lasje, 21. apetit, 22. brhka, 23. čedna, 24. osebni zaimek, 25. veznik, 26. gozdna žival, 27. bolešno skrčenje mišic, 28. prebivalec Afrike, 29. zbežati, 30. malik, 31. masten, z oljem namazan, 32. čebulček.

Navpično: 1. ime in priimek slov. pisatelja (prejemnik Prešernove nagrade l. 1944), 2. razsrejen, 3. igralna karta, 4. ironija, 5. svetlopišemska oseba, 6. gibanje v zraku, 7. romanski spolnik, 9. gora nad Bohinjskim jezerom, 10. moč, 12. mišica v ustih, 13. nas tlači v spanju, 15. dišča zel, 17. majhna gosposka hiša, 19. znana drogerija v Ljubljani, 20. čer, 22. gošen, dozorel, 23. nasad okrog hiše (pomanjševalnica), 25. nadutež, ki po-

Križem sveta

Karitas zagrebske nadškofije

Zaradi divjanja, ropanja in požigov komunističnih oddelkov v Bosni je zelo prizadeto tamno prebivalstvo, ki si je v večini primerov moglo rešiti samo golo življenje. Za te nesrečnike in sirote skrbi hrvaška vlada preko svoje uradne dobrotelne ustanove »Pomoč«. Zanje se pa briga in jim lajša gorje sedanjih dni ter jih podpira s prehrano in podporami tudi Karitativna družba zagrebske nadškofije, ki ma v vseh večjih krajih in mestih svoje podružnice.

Rimu bi morali priznati

Papež Pij XII. je sprejel postne pridigarje mesta Rima. V svojem nagovoru je papež glede na posebni položaj mesta Rima podčrtal, da sta obe vojskujoci se stranki priznale Atenam in Kairu. Toliko bolj bi zaslužil priznanje Rim. Ostala bo neizbrisljiva sramota v zgodovini, če bo Rim žrtvovan vojaškim zahtevam, kakor so bila žrtvovana druga središča krščanske vere, kot n. pr. Monte Cassino, ki je bil popolnoma razdejan.

Ameriške kupčije z delavstvom

Cela vrsta ameriških tvrdk, ki imajo več izvežanih delavcev, kakor pa jih potrebujejo, je začela te delavce posojati drugim tvrdkam, katerim takih delavcev manjka. Za te delavce mora plačati tuja tvrdka tudi do 50 dolarjev dnevno. Od tega zneska dobi delavec 60 odstotkov, tvrdka, ki delavce posodi, pa 40 odstotkov.

Telovaji v Srbiji zopet tepeni

V pričetku druge polovice februarja je nemško vodstvo zvedelo za prihod večje komunistične

snema veliko gospodo, 26. koli z debelejšim koncem, 28. rdijo, 29. panj, 31. staroslovanska pi-jaka.

Rešitev križanke št. 6

Vodoravno: rak, 4. uho, 6. vod, 9. Rus, 11. ris, 13. on, 15. Moder, 16. za, 17. vat, 19. dom, 20. pas, 21. obok, 23. kolo, 24. MOL, 25. oer, 26. rov, 27. erar, 28. teža, 29. ser, 30. pst, 32. zel, 33. tk, 34. Peter, 36. ne, 37. lok, 38. Kek, 40. Nil, 41. Rok, 42. kol.

Navpično: 2. ar, 3. Kum, 5. hudodelstvo, 6. vir, 7. os, 8. Novo mesto, 10. sod, 11. Rem, 12. vasa-valet, 14. naborek, 16. založen, 18. tolar, 20. porez, 22. kor, 23. krt, 30. pek, 31. tek, 34. pol, 35. rek, 37. li, 39. ko.

tolovajske skupine na področje Mladenovac—Arandjelovac. Še preden se je banditom posre-
lo razviti svoje delovanje ter vzbuditi med prebi-
valstvom večje nemire, je uspelo to teroristično
skupino s sodelovanjem srbskih prostovoljskih od-
delkov že v jedru zadušiti. Že pri prvem blisko-
vitem in za sovražnika popolnoma presenetljivem
napadu je uspelo nekemu srbskemu prostovoljske-
mu oddelku, da je napadel kakih 600 moč močno
tolovajsko skupino. Vkljub temu, da je imel zelo
majhne izgube, je ujel 173 tolovajev, med njimi
tudi bataljonskega poveljnika. Nadalje je izgubil
sovražnik 25 mrtvih. S tem je bila že a prvini
udarcom mrtva ali ujeta tretjina te tolovajske
skupine, ostanek pa je bil razbit ter ga sedaj za-
sledujejo po globoko zasneženem ozemlju.

PRAVNI NASVETI

**Pokojnina polnoletne hčere državnega usluž-
benca.** S. N. Po postavah, ki veljajo sedaj, imajo
tudi polnoletne hčere pravico do pokojnine po
očetu — državnem uslužbencu (vpokojenec), ako
je oče najmanj pet let vplačeval v uradniški po-
kojninski sklad in umrl kot vplačevalec sklada.
Izgube pa pokojnino z omočitvijo, kakor tudi s
sprejemom v državno službo, dokler služba traja,
dalje z izgubo državljanstva in z obsodbo za kaz-
nivo dejanje, za katero bi tudi vpokojenec iz-
gubil osebno pokojnino.

Provizija za prodano zemljišče. V. Š. Posre-
dovali ste pri prodaji nekega zemljišča, kjer vam
je prodajalec obljubil provizijo. Čeprav je zemlji-
šče prodal, vam neče ničesar dati. Prič nimate.
Vprašate, ali kaže tožiti. — Ker pri dogovoru ni
bilo priči, bo v primeru tožbe sodišče zaslišalo
stranki o tem, ali je bila dogovorjena provizija,
ali ne. Če boste še dokazali, da ste res posre-
dovali in kupčiji, vam bo sodišče morda terelo,
da je bila provizija dogovorjena. Kakšen bo pa
izid pravde, ni mogoče vnaprej vedeti.

Pred prisilno izselitvijo. V. Š. O. Stanovanje
vam je odpovedano in je vaše ugovore sodišče
zavrnilo. Grozi vam prisilna izselitev. Ali je še
možna kakšna rešitev, posebno ker ima gospodar
obširno stanovanje in bi tudi sin, za katerega
pravi, da rabi svoje stanovanje, lako stanoval
pri njemu. — Ne poznamo podrobneje vaših in
gospodarjevih razmer. Če mislite, da bi prisilna
izpraznitev res bila v obraz vsaki pravičnosti,
pojdite na izvršilno sodišče in prosite, da se iz-
vršilno postopanje, to je prisilna izpraznitev sta-
novanja, odloži ali ustavi. Seveda boste morali
svojo prošnjo podpreti z resničnimi razlogi.

Mali oglasnik

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Semena

za polje in vrt
nudi

DOMINIK BEZENŠEK
Ljubljana,
Miklošičeva št. 6,
palata
Ljudske posojilnice

Brezove metle

držaje za lopate, mo-
tike in omela dobite
pri Gospodarski zvezi,
Bleiweisova 29.

Posode za nasolitev
mesa iz mehkega in
trdega lesa dobite pri
Gospodarski zvezi —
Bleiweisova 29.

Poljske
brane

prvovrstne, v železnini
Fran Stupica
Ljubljana, Goposvet-
ska cesta št. 1 — poleg
»Figovca«.

Seno, slama

Prosimo, da se intere-
senti za vagonске ko-
ličine govejega kot
konjskega sena ter
slamo zglašajo pri Go-
spodarski zvezi, Blei-
weisova 29.

Fina sita

rešeta in rete prodaja
Gospodarska zveza, —
Bleiweisova 29.

Vinske šnape

in putrihe razne veli-
kosti dobite pri Go-
spodarski zvezi, Blei-
weisova 29.

Oglasuj v »Demoljubu«

LJUDSKA

POSOJILNICA

V LJUBLJANI

Posojilnica je bila
ustanovljena leta 1895.

zadruga z neomejenim jamstvom v lastni pa-
lači v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6
nasproti hotela Union

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in
jih najugodnejše obrestuje, daje posojila
na vknjižbo in proti poročtvu